

सुचना — १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत
२. उजवी कडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात

Seat Number: _____

प्रश्न १. रिकाम्या जागी योग्य शब्द लिहा. (कोणतेही आठ)

०८

१. _____ या वर्षी भारत देश स्वतंत्र झाला.
(१९४६ १९४७ १९४८ १९५०)
२. भारतीय संविधानाने _____ भाषांना प्रादेशिक भाषेचा दर्जा दिला आहे.
(२१ २२ २६ ५०)
३. भारत हा _____ देश आहे.
(कृषीप्रधान उदयोगप्रधान भांडवलप्रधान तंत्रप्रधान)
४. भारतीय राज्यघटनेत आदिवासी समाजाचा उल्लेख _____ असा केला आहे.
(अनुसूचित जाती अनुसूचित जमाती मागासवर्गीय इतर मागासवर्गीय)
५. _____ कलमाप्रमाणे सर्वांना स्वातंत्र्याची हमी आहे
(कलम १९ कलम १८ कलम २० कलम १५)
६. स्त्री निर्मुलन कायदा _____ मध्ये करण्यात आला.
(१८३० १८२० १८२९ १८४०)
७. समान विचारांनी एकत्र येणाऱ्या दोन किंवा अधिक व्यक्तींना _____ असे म्हणतात.
(गट मित्र वैचारिकता बांधीलकी)
८. उद्देशिका म्हणजेच भारतीय संविधानाची _____ होय.
(प्रस्तावना विषय विवेचन हेतूकथन वाचन)
९. तंबाखूतील _____ हे अतिशय विषारी आहे.
(निकाटीन जिलेटिन आवरण ज्वलनशीलता)
१०. प्रत्येक जिल्हयात _____ परिषद असते.
(तालुका ग्राम नगर जिल्हा)

प्रश्न १ब खालील विधाने चूक की बरोबर आहेत ते सांगा (कोणतेही सात)

०७

१. काही व्यक्ती जन्मतः कर्णबधीर असल्याने त्यांची वाचन शक्ती देखील विकसित होत नाही अशा व्यक्तींना मूकबधिर असे म्हणतात.
२. 'अ' जीवनसत्वाच्या अभावामुळे अपंगत्व येते
३. 'डेसिबल' म्हणजेच ध्वनीची तीव्रता मोजण्याचे परिमाण होय.
४. प्रदेशवाद म्हणजेच प्रांतवाद होय.
५. हिंदी ही भारताची राष्ट्रभाषा आहे.
६. भारतात बहुपक्ष पद्धती आहे.
७. महाराष्ट्रातील पंचायती राज व्यवस्थेचा मुलभूत घटक म्हणजेच 'ग्रामपंचायत' होय.
८. वृद्धांना भासणारी सर्वसामान्य समस्या म्हणजेच आर्थिक असुरक्षितता होय.
९. 'सरपंच' हा ग्रामपंचायतीचा प्रमुख असतो.
१०. बलमजुरीची समस्या ही प्राचीन व विश्वव्यापी राजकीय समस्या आहे.

प्रश्न २अ भारतीय संस्कृतीची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

१५

किंवा.

ब. आधुनिक भारतातील जातीव्यवस्थेवर परिणाम करणारे घटक सविस्तर स्पष्ट करा?

प्रश्न ३अ अपंगाचे प्रमुख प्रकार सविस्तर स्पष्ट करा?

१५

किंवा

ब. भारतीय समाजाला भेडसावणाच्या सामाजिक समस्या सविस्तर स्पष्ट करा?

प्रश्न ४अ भारतातील स्त्रियांच्या समस्या सविस्तर स्पष्ट करा.
किंवा

१५

ब. भारताच्या राज्यघटनेची ठळक वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

प्रश्न ५अ जमातवाद / जातीवादाचे निर्मुलन करण्याकरीता उपाययोजना सविस्तर स्पष्ट करा?
किंवा

१५

ब. टिपा लिहा. (कोणत्याही तीन)

१. भारतातील बालमजुरांची कारण

२. गटांचे विविध प्रकार

३. भारतीय नागरिकांची मुलभूत कर्तव्ये

४. भारतातील राजकीय पक्षांची वैशिष्ट्ये

५. शहरी समाज

Note:- 1) All questions are compulsory

Seat Number :- _____

2) Figures to the right indicate maximum marks.

Q-1A) Write the correct word in the blank (Any Eight)

08

- 1 _____ In the year India became Independent
(1946, 1947, 1948, 1950)
- 2 The Constitution of India _____ has given the Status of regional language to languages.
(21, 22, 26, 50)
- 3 India is a _____ Country.
(Agricultural, Industrial, Capital intensive, Technology intensive)
- 4 Tribal Society is mentioned in the Constitution of India as _____
(Scheduled Castes, Scheduled Tribes, Backward Classes, Other backward classes)
- 5 _____ Everyone is guaranteed liberty as per Art.
(Article 19, Article 18, Article 21, Article 15)
- 6 Sati Abolition Act was enacted in _____
(1830, 1820, 1829, 1840)
- 7 Two or more persons who come together with similar thoughts are called _____
(Group, Friends, ideology, Commitment)
- 8 Purpose ie constitution of India _____ yes,
(Introduction, Discussion, Objective statement, Reading)
- 9 In tobacco _____ It is very toxic
(Nicotine, Gelatin, Coating, Flammability)
- 10 Each district has a _____ Council.
(Taluka, Village, City, District)

Q-1 B) State Whether the following statements are true or false (Any Seven)

07

- 1 Some people are born deaf and do not develop the ability to read. Such people are called deaf and dumb.
- 2 Deficiency of Vitamin A causes disability.
- 3 Decibel is a measure of sound intensity.
- 4 Regionalism means provincialism.
- 5 Hindi is the national language of India
- 6 India has a multilateral system.
- 7 Gram Panchayat is the basic unit of Panchayati Raj System in Maharashtra.
- 8 A common problem faced by the elderly is financial insecurity.
- 9 Sarpanch is the head of Grampanchayat
- 10 The problem of child labour is an ancient and universal political problem.

Q.2 a) Explain the Characteristics of Indian Culture?

15

OR

b) Explain in detail the Factors affecting caste system in modern India?

15

Q.3a) Explain the problems of women in India?

15

OR

b) Explain in detail the Salient Features of the Constitution of India?

15

Q.4a) Explain the major types of disabilities in detail?

15

OR

b) Explain in detail the social problems faced by the Indian Society?

15

64DA0 (English)

Q.5a) Explain in detail the measures to eradicate Communalism/ Casteism?

15

OR

b) Write short Notes.(Any three)

15

- 1 Causes of Child Labour in India
- 2 Different types of groups.
- 3 Fundamental Duties of Indian Citizens
- 4 Characteristics of political parties in India
- 5 Urban Society
